

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Értekezlete“

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok

==== reklamációk és ====

előfizetési pénzek küldendőik

==== Maros-Vásárhely, ====

Szentgyörgy utca 9. szám.

==== ev. ref. lelkészi lakás. ====

Protestáns öntudat.

A mi egyháztársadalmi törekvéseink, munkánk eredményességét, egy pezsgő egyházi élet megindulását nagy mértékben hátráltatja a protestáns öntudat hiánya. Nekem úgy tetszik, hogy a mi protestáns társadalmunkban nagyon-nagyon soknak, kevésbé műveltnék és műveltnék egyaránt, csak épen halvány fogalma van arról, hogy tulajdonképen miért is vagyunk mi protestánsok? A legtöbben nem is okoskodnak. Beleszülettem, — úgy gondolkozik egy nagy rész, — a hitfelekezetembe, hát csak tartom magam ahoz. Minden vallás jó vallás. Csak a kárvallás rossz, — okoskodik egy más rész, és eshetőleg a vallás változtatással járó kényelmetlenség tartja meg csak egyháza kötelékében. Bizony azok között is, a kik a legbüzdöbbször legbüzdöbbször egyebet sem látok, mint elfogultságot más egyházakkal szemben; bírálgatják szenvedélylyel a maradandóság, az állandóság elvén felépült katolikus egyház dogmáit, beszélnek abszurditásról, dobáznak üres jelszavakkal, untalan emlegetik a középkori sötét szellemet, a gályarabok szenvedéseit, s összes protestáns egyházi tevékenységöket ebben az izgalmas, harcias hangulatban meritik ki.

De ha aztán azt kérde, hogy voltaképen miért protestánsok, mért például épen kálvinisták ők, arról alig tudnak számot adni. A dogmatikus különbségeket az egyes felekezetek között ismerik, hiszen ezt megtanulták az iskolában.

Ezeknek az ismereteknek, a megtanult vagy legtöbbször betanult hitvallásoknak az alapján beleszorítják azután magukat a felekezetiesség korlátai közé, a nélkül azonban, hogy belső hit, erős meggyőződés által igazolni tudnák maguk előtt e felekezethez való tartozásukat.

A hagyományokhoz való ragaszkodás, a szokás, a vallásos oktatás által nyújtott ismeretek, mindezek elismerem tényezők valamely vallás felekezetekhez való tartozandóság igazolására, tényezők a felekezetiesség megerősítésére. A protestantizmust igazoló legfőbb tényezőt azonban ne ezek között keressük, hanem abban, a mi magát a protestantizmust létrehozta; a meggyőződésben, az öntudatosságban. És mi a protestáns öntudat? Tudása annak, hogy a protestantizmus egy oly egyetemes elven alapszik, a mely az ember rendeltetését e földön igazabban fejezi ki, a mely az emberiség nagy eszményeinek megvalósítására hatalmasabb eszközt nyújt, a mely az emberiség szellemi törekvéseit biztosabb mederben gyűjti össze, nagy feladatát jobban domborítja ki, — e mellett az egyénnek, az egyes embernek a munkásságra, az érvényesülésre, a szolgálatra több szabadságot biztosít, mint bármely más erkölcsi elv és vallásos világnézet. Ez az elv a fejlődés, a végnélküli tökéletesedés elve, a mely a Krisztus tudományáról hitebb magyarázatot ad, a Krisztus által az ember, az emberiség elé tűzött nagy feladatot igazabban fejti meg, mint az állandóság, a mozdíthatatlanság elve az egyházban.

Föltétlenül el kell ismernünk, hogy a stabilításban, az örök időkhöz való mozdíthatatlanság elvében is van magasztosság, a mi megragadja hatalmasan az emberi kedélyt. A katholicizmust mint alkotást, mondhatnám mint művészi alkotást, az ő hatalmas bátyáival, szilárd, kikristályosodott oszlopaival, hajthatatlan finom csipkészetű gerendáival, a sejtelmet tápláló félhomályt árasztó ablakaival, az örök időkre emlékeztető mohlepte komor faiaival, bámulattal szemlélem. Be van végezve, nincs mit elvenni belőle, nincs is mit hozzá adni. Bámulva szemlélem, *de nem látom benne azt, a mit a Krisztus adott, az életet.* Ime ebben áll, ezen sarkallik a protestantizmus létjogosultsága: az emberi élet. Egy élő szervezetnek kell lennie az egyháznak, egy hatalmas életműködésnek a tükörképét kell mutatnia. Az elmulás termő réteget alkot, a melyben az új életműködés mindig egyre hatalmasabb arányokban hajtja ki zöld mezét, lombkoronáját növeli az ő egyedeinek törzsét, sudarát.

A protestantizmus hatását az emberiségre nem abban kell keresnünk, hogy megváltoztatta a dogmákat, a hittételeket, hanem abban, hogy visszaadta az embert az ő földi rendtetésének. Életet teremtett meddő álmadozás helyett, megindította a szerves élet folyamatot, s felszabadította az embert a reáboruló kristály páncél szorítása alól.

A fejlődés, a fejlődő, tökéletesbülő emberi élet elvére alapított egyház, ép oly egyetemes egyház lehet, ép oly egyetemes egyház is kell hogy legyen, mint az, a melyik magát stabilisnak, állandónak, örökre berendezettnek változhatatlannak mondja.

Krisztus tudományának ez is ép oly igaz magyarázója lehet és az is meggyőződésünk szerint, mint az, a mely Péter szikláját egy örökre állónak hirdetett élettelen emlékoszloppal disziti, habár ez csak olajfa erdőt plántál ama sziklára. De én meg vagyok győződve, hogy a természet, a természet az örök és a bármily művészi emberi alkotás mulandó. Meggyőződés dolga és ebben a meggyőződésben rejlik az, a mit mondtam, a protestáns öntudat.

Ezt a meggyőződést és az ebből folyó öntudatot kell fejleszteni, kell érvényre juttatni a mi hiveinkben. Műveltekben és kevésbé műveltekben egyaránt. A protestantizmus nagy alapelvét kell megismernie mindenkinek. Ha ezt megismerte, ha meggyőződést meritett, akkor egyházunket nem fogja egy szűk korlátú felekezetnek tekinteni, hanem ép oly egyetemes egyháznak, mint azt, amely mozdíthatatlanságra alapította magát. Nagy általános emberi törek-

véseket fog magában egyesíteni és nemcsak beleszületik a protestantizmusba akkor valaki, hanem oda tartozik meggyőződésével is.

Nem lesz szükség felekezeti, szektarius gyűlölködéssre, izgatottságra, hanem tiszta erős meggyőződésünk hangján mondhatjuk el egymásnak, azoknak, akik más meggyőződéssel élnek:

— Daczára annak, hogy hit tekintetében két különböző elv alapján állunk, a mely két elv egyaránt mutat fel a történelemben nagyszerű erkölcsi eredményeket, ti az állandóság, mi a fejlődés elvének alapján, azt hisszük az élet az élet kötelességszerű felfogásában találkozni fogunk s e kötelesség teljesítésében igényelhetjük az elvek részére a kölcsönös tiszteletet.

Mi nem felekezet vagyunk, mi az egyetemesiséget követeljük a protestantizmus részére. Ez a mi meggyőződésünk és ebben a meggyőződésben áll a protestáns öntudat. Ha kiemelkedünk a felekezeti felfogás szűk korlátjai közül és nem megtérteknek, védekezőknek tartjuk magunkat, hanem magunknak követeljük meggyőződésünk szerint a világot: ha leráztuk magunkról a felekezetiességet, csak gyűlölködéssre, agyarkodásra vezető porát s megismertük azt, a mit a protestantizmus kifejez, jelent, akkor vagyunk igazi Krisztus követők.

Bedőházi János
egyházmegyei gondnok.

Mentő munkára!

Böven ismertettük lapunk célját s jeleztük, hogy komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot nyújtó és a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmány akarunk lenni, arra törekedvén, hogy megismertessük véreinket azokkal a teendővel és megnyerjük mindazon dolgok számára, a melyek által derék ev. ref. magyar emberek maradhatnak, illetőleg: a kikben a kicsinyeskedés, csüggettség, vagy az élet némely körülményei bizonyos „eltérítő“ gondolatokat ébresztett, azokat is rávezesse arra, hogy az erdélyi ev. ref. magyar ember, miként vállalhat igazán derék s oly ev. ref. magyar emberré. a kiből anyaszentegyháza, hazája örömét lelheti.

Most is oly célból hívjuk fel egyháztársadalmi életünk első munkásainak, lelkesz atyafiainak a figyelmét, erős meggyőződéssel lévén a felől, hogy a mennyiben meghallgatják szerény szavainkat, reájuk bizott legnagyobb kincseinknek, hiveiknek, úgy azok lelki javait, valamint anyagi jólétét illetőleg — a legnagyobb áldásaivá lesznek.

Hiveinknek legnagyobb része östermelő, falusi lakós; sajnós, hogy egyuttal legszegényebb nép, melynek terhei már, szinte elviselhetlenek. Ha minden rendű atyáinkfiainak sorsa szívünkön fekszik s mindenek javáért fáradni, áldozni készek vagyunk, legyenek mint az erre leginkább ráutaltak: *elsők*, falusi, östermeléssel foglalkozó hiveink. Vegyék gondozó, megtartó szere-

tetükbe őket az arra leghivatottabbak lelkész atyáncfiai. Hiszen ők tudják, mert napról-napra szemükkel látják, hogy ez a mi földmivelő népünk, mily kevéssé rendelkezik azokkal az ismeretekkel, a melyek ma még a legegyszerűbb körben is, a boldogulás feltételei. És sajnos, hogy e nép, a legnagyobb hiányt éppen azokban az ismeretekben szenved, a melyek megélhetését, előmenetelét legközvetlenebbül kellene szolgálják: a gazdasági ismeretekben, a melyek nélkül pedig felmerülő szükségleteivel arányban álló jövedelmet elérni lehetetlen. Azért bármiként is szépítsük, nagy általánosságban, be kell valljuk népünk hátramaradott voltát.

Ennek okát pedig ott találjuk a lelki világ áldásai, a hitbuzgó, az Istent-félő, embertársait-szerető vallásos-élet hiányában és ennek átkos következményeiben — az általános nem törődömségben és ennek folyományában csökönyös maradiságban, a mely a haladást, újítást visszautasítja vagy legalább is bizalmatlan iránta. Már pedig olyan időket élünk, hogyha erős kézzel, öntudatos elhatározással bele nem fogózkodunk most és azonnal a korszellem előttünk tova robogó szekerébe, hogy általa célunk felé vitessük magunkat, ki tudja, hogy megint mikor lesz alkalmunk erre?

Azért szólunk e tárgyban a Székelyföld lelkészeihez, tanítóihoz, vezető embereihez! Pár éve annak, hogy erős társadalmi és hivatalos állami tevékenység indult az elmaradt s hanyatlóban levő székelység támogatására. Irányadó tényezők az állapotokat megvizsgálták, azok illetékes helyeken javaslatokat tettek és azokat ott el is fogadták.

Ezek a javaslatok képezik alapját a most folyó ugynevezett székelyföldi, de már-már az egész erdélyi magyarság javára szolgáló segítő, helyesebben magyart mentő munkának. De természetesen dolog, hogy az eddigi javaslatok csak általánosságban mozognak, mert az ily akciónál szükség van minden egyes község ügyes-bajos kérdésének, közművelődési, nevelési, gazdasági állapotának ismeretére, hogy azokon segíteni lehessen. Ki volna hivatottabb egy-egy község hiányait, bajait, nyomoruságait meglátni s az okait illetékes helyen feltárni, mint éppen a lelki és szellemi élet vezetői, a lelkészek?!

Bedőházi János egyházmegyei gondnok atyáncfia, a Vasárnap előző számában, szépen és találóan szól egyháztársadalmi életünk bajairól. Méltán hibáztatja, ha egyházi életünkben minden buzgóságot, minden törekvést, minden akaraterőt az anyagi helyzet kérdése köt le. Ugyan kétségtelen, hogy minden tevékenységhez szükséges az anyagi alap s a mikor az igazi lelképásztor, a hivek anyagi helyzetének jobbítására vezető utat keresi s találja meg: ugyanakkor általuk és bennük erős oszlopokat épít Isten országa dicsőséges fennmaradására.

Hozzájuk fordulunk tehát, őket kérjük, hogy mikor a hitélet fejlesztésének nagy munkáját végzik, törődjenek egyuttal gyülekezetük tagjai e világi életnek körülményeivel is és főleg falu helyeken hiveik gazdasági életével. Hogyan segítsenek? Száz és száz módja van annak, miket csak hozzáértő szakember ismerhet, de a kezdeményezés módját, azt legjobban csak a lelkész ismerheti, csak az viheti keresztül. Ő ismeri az állapotokat, ő tudja a bajokat. Alakítson gazdakört a faluban, hozza össze ott agazdaközöniséget, beszéljék meg a teendőket s forduljanak a székelyföldi miniszteri kirendeltséghez, hol készséggel hallgatják meg őket s segítenek rajtuk és hol a gazda-

kör alakítására nézve is utbaigazítást kaphatnak. Minél hamarabb teszik ezt, annál hamarabb lesz alkalmuk tapasztalni cselekedetüknek üdvös következményeit s élvezni a nép igazi háláját és elismerését.

Mielőtt kérésünket lezárnók, felakarjuk hívni az egyháztársadalmi élet s hiveink javai érdekében fáradó vezető férfiaink figyelmét, egy igen fontos körülményre. Számolnunk kell ezzel is!

Módunkban van közelről megfigyelni azt a nagy és nemes munkát, a melyet a székelyföldi miniszteri kirendeltség végez, élén dr. Koós Mihály miniszteri titkár atyáncfiával, a nemzet mentés érdekében. Van módunk arra, hogy betekinthessünk a magyar földért, illetőleg annak megtarthatása érdekében tett kísérletek ügyirataiba is. Ezeknek a kísérleteknek rövidbe foglaltan célja a tervbe vett eljárás szerint, a Hitelszövetkezet a jegyző segítségével községenként összeírja azokat a kisbirtokosokat, akiket terhes jelzálogi és személyi adósságok nyomnak s akiken még segíteni képes lehet. A névsor alapján, a telekkönyvvezető a vonatkozó telekkönyvi adatokat magával viszi a helyszínén megejtendő bizottsági tárgyalásokra. A bizottság azután sorra veszi az eladósodott kisbirtokosok ügyét, megvizsgálja, hogy az 5.5 százalékos annuitással törleszhető ötven éves jelzálogos kölcsön, alkalmas-e az érdekeltek talpraállítására? Ha igen, ez esetben a bizottság mindjárt megállapítja a föld becsértékét. Ezután az ügy felkerül a Központi Hitelszövetkezethez, elbírálás végett. Hogy a Központi Hitelszövetkezet és a Kisbirtokosok együttes mentő munkája nagyon is időszerű, ennek a bizonyítékát látjuk azokból az adatokból, amelyeket ismételt hangsúlyozzuk, személyesen tekintettünk át.

Nem szólunk most arról, hogy az uzsorának mily retenetes tünetei láthatók mindenfelé. Nem azokról a visszaélésekről, a melyeket a tehetetlen szegény falusi kis embernek mindezideig tűrni kellett!... De egy fontos és nagy horderejű dolgot hangsúlyoznunk kell; és ez: az egyes kisebb nagyobb tőke-vagyonnal rendelkező egyházközségeknek e mentő ténykedésből támadó erkölcsi kötelezettsége. Ugyanis a kölcsönügyben eljáró s fennebb ismertetett bizottság, elég gyakran találkozik ref. egyházközségek által nyújtott és betáblázással biztosított adósságokkal, amelyek magasabb kamatlábjára elég terhelő az amúgy is nyomorban sanyaló adósokra, legnagyobb részben szegénysorsu hiveinkre. Ezen adósságok konvertálása is önként értendő lévén, sok egyházközségünk lesz érdekelve: kölcsön kiadott tőke-vagyonának visszafizetése által. És ez a körülmény első tekintetre bizonyára aggodalmat fog felébreszteni vezető embereinkben, a kik, az egyház anyagi érdekeit fogják veszélyeztetve látni az által, hogy ezidőszert még magasabb kamatot nyújtó és így elég jól jövedelmező tőkék visszafizettének. Azonban ez az aggodalom csak futólagosan és csak első tekintetre merülhet fel. Egyházi vezető embereink most találhatják meg a kedvező alkalmat egyfelől arra, hogy adós hiveikkel szemben untalan felmerülő kellemetlenségektől egyházközségeiket és önmagukat megszabadítsák, másfelől, hogy visszanyert tőkéiket a legbiztosabban és a legjobban gyümölcsöző földbirtok vásárlásra fordítsák! Az idegen nemzetiségeknek veszedelmes s a magyar földbirtok ellen indított hódító politikáját ellensúlyozná ezzel.

Egyháztársadalmi munkánk a hitélet fejlesztése,

kálvinista összetartásunk megteremtése. De ezt csak anyagilag is erős néppel tudjuk elérni. Hogy hiveinket erőssé tegyük, az sok tekintetben tőlünk, az egyháztársadalmi élet vezetőitől: a szent nép és királyi papságtól függ. Tartsuk meg népünket. Fel a mentő munkára!

Gernyeszegen.

Irta: Gyulai Pál.

Maros, Maros s te vén kastély a dombon,
Látlak megint hát oly sok év után!
A régi nyárfák még mind ott virulnak,
De hajh, ti már nem ismertek reám:
Ifju helyett, a kit ti ismerétek,
Előttetek most egy agg férfi áll.
Járjak be újra minden régi helyet,
A hunyó emlék végsugárinál!

Megismerem a lépcsőt csarnokával,
A kis szobát, a tölgyfa ablakot;
Hányszor keltett föl, hányszor ringatott el
Nem messze a malom zugása ott.
Hányszor bolyongtam a nagy árnyas kertben,
A rigó füttye most is üdvözel,
S a rózsa jázmin bokra hosszú sorban
Lehajlik hozzám s mintegy átölel.

Oh ifjuság korán hervadt virági,
Emléketök nem örömet fakaszt!
Akkor hazám halálos sebbe' vérzett,
Zord tél követte a rövid tavaszt.
Hü gyermekként virasztottam felette,
És mardosott kegyetlen fájdalom,
Mindent, de mindent végkép veszni hittem,
S el-el-siratta bús, komor dalom.

De vigasztalt a kastély grófia gyakran,
Tanum reá ez a tágas terem,
Ez asztalnál, ha későn fenmaradtunk,
Hazánk ügyéről elbeszélte velem,
„Bizz' a jövőben — mondogatta többször —
Nagyobb vészt is már átküzdött hazánk;
Ha hü marad a nemzet önmagához,
Egy újabb hajnal fog derülni ránk.“

És úgy történt. Maga is küzdött híven,
Ki nem fáradva, a mig csak lehelt.
Bort adjatok, bort, Czerna ó borából,
Üritsem emlékére e kehelyt!
Oly honfi volt, milyen kevés van köztünk,
A kit nem önzés, hiuság vezet,
Hanem az erkölcs és a kötelesség.
Őrizze sirját hü emlékezet!

Ti unokái, szép reményü ifjak.
Haladjatok mindig az ó nyomán,
Gonddal nevelt föl erre jó anyátok,

A fenkölt lelkü, ritka honleány.
Még egy kehelyt! Hadd üritsem reátok!
Multat, jövőt im egybe foglalom,
Olvadjon össze folyton újabb fényben...
Sok nem lehet, mit értetök iszom.

S te vén kastély, maradj, állj fenn sokáig!
Kinek kitártad egykor kebeled',
Az ifju, mint agg, újra látni vágyott,
Hálás szívével, hajh. Isten veled!
Vaj', látlak-e még? ... Már kevés időm van,
Érzem, közelget siri éjjelem;
De emléked' mélyen szívembe vésve,
Holtig kísér s a sirba száll velem.

Kegyesség útja

Meggyógyultál-e?

Nehéz álmod volt. Még világosan előttem fekszik az út, melyen mennem kellett, hogy hogy kerültem oda, nem tudom. Elég az hozzá, hogy nehéz és veszélyes út volt göröngyös, kövecses, balról mélység, jobbról pedig szikladarabok. „Vigyázz ott kigyók vannak.“ Látom, de remélem, hogy elkerülöm. Azt reméltem, de mielőtt észrevehem egy hosszú kigyó reám ugrott és kis ujjamat megharapta. Kicsi volt ugyan a seb, de azért mégis mérges. Segítségért siettem, de az emberek késtek a segítséggel vagy talán nem is tudtak segíteni, nem nyertem egyebet egy kis vizes rongynál.

Hát a mint ujjamat nézem, azt láttam, hogy a seb már nagyobb és gennyes. Beláttam, hogy minden emberi segély itt hiábavaló, a méreg már belém hatolt, nem maradt más tenni való mint vagy bizni Isten mindenhatóságában, gyógyító erejében vagy nyomorultul elveszni!

Ekkor felébredtem. De vajjon elhárult-e a veszély lelkekről is? — kérdeztem magamtól. Megtaláltad-e az igazi ellenszert a kigyó harapása a bűnméreg ellen? és alkalmaztad e azt? Mózes érczsigyójára gondoltam. Milyen ellenszert használtak azok, a kiket a mérges kigyók haraptak? Felnéztek! A ki szívében Istenre néz, neki szót fogad és hisz, az ha megmérgezte is a bűn — mégis meggyógyul.

Ne fordulj emberekhez segítségért, ők meg nem adhatják azt; ne keress erőt magadban, hanem nézz fel hittal a te Uradra! Az Ur megölte a keresztfán az ő embert Benned, a te Énedet, az megtörtént, hidd el és ha ily hitben megengeded, hogy a Krisztus halála egészen áthasson és saját magad megváltson, ezt fogod tapasztalni: „Élek, de többé nem én, de él bennem a Krisztus! Ez valóságos gyógyulás, vele meghalva, vele feltámadunk, áthelyeztetünk a dicsőségbe; átváltozva már itt is a Krisztus hasonlatosságára, hozzá hasonlók legyünk báránytermészetében és majd odafenn a dicsőségben.

Oh Megváltó vezess minket is hasonló utakon előbb mélyen le, az után fel te hozzád! Ámen.

Dr. Gecse Dániel.

Szárzajtói Gecse Dániel orvos-doktor volt. 1818-ban, a maros-vásárhelyi ref. kollegium keletkezésének első százéves ünnepén: „az a gondolat ötlék elméjébe, hogyha valaki 100 év előtt a kollegiumnak 100 frtot adott volna oly rendeléssel, hogy annak kamatai is tőkésítettvén, mi volna ma ez összesített tőke?“ E gondolat hatása alatt 1818. és 1824. évek alatt 6000 rénes forintot, 1832-ben 22000 frtot tett alapítványul azon szándékkal, hogy az 100 év alatt egy millió rénes forintra felneveltetvén: a református egyházkerület és a maros-vásárhelyi kollegium, a m.

kir. kormány és Maros-Vásárhely sz. kir. város között egyenlően megosztassék, de egyuttal mindenik örökös kötelezte arra, hogy részben egyes egyházközségek, részben jótékony intézetek részére bizonyos évi díjat fizessenek. A kicsiny magból terebélyes fa nő. Kevés pénz okos takarékossgal meggyarapodik s ha Isten országa építésére használjuk, áldás támad nyomában. A dr. Gecse példája lebegjen szemeink előtt A kiket Isten anyagiakkal megáldott, hagyakozzanak egyházközségeink, iskoláink fenntartására. Istennel cselekesznek jótéteményt.

Isten igéje.

Jézus és a kísértő.

Máté 4. 1—11.

E bibliai szakaszban le van írva Jézus megpróbáltatása a pusztában. A csábító a sátán, a ki fényes igéretekkel igyekszik az Idvezitőt az igazságtól eltántorítani. Jézus mind a három próbát fényesen kiállta.

„*Ha Istennek fia vagy, parancsolj, hogy e kövek változzanak kenyerekké.*“ A sátán az éhező Jézust teszi próbára. Ez az állapot valóban a legalkalmasabb a csábításra. A nélkülözésben bőséggel kecsegtetni, ez sátáni feladat. De az erős lélek nem tántorodik el még akkor sem, ha a test el van gyengülve. Jézus az elcsigázott test mellett is ellentáll s a csábítást legyőzi e szóval: „*Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Istennek minden igéjével.*“ Tehát van a testi éhségnél még borzasztóbb kín. Ez a lélek üressége. Ha Isten igéje nélkül hervad el a sziv, ha nem hull belé a vigasztalás felfrissítő harmatcseppje, ha nem érinti a szomjas lelket Isten igéjének erősítő forrásvize, akkor fenyeget minket a dermedt lelki halál. Csak akkor kell tehát félni, a mikor ez a mennyei forrás viz is elapad. A míg egy csepp hull az égből a lélek megerősítésére, addig nem tántorodik el az ember a legnagyobb megpróbáltatásban sem.

A második csábítás az volt, hogy a sátán felvitte Jézust a templom tetejére és ezt mondá: „*Ha Istennek fia vagy, bocsátkozzál alá innét, mert megvagyon írva, hogy az angyalok hordoznak kezökben, hogy meg ne üssed lábadat a kőbe.*“

A fenyegető, a veszélyes helyzetben, csábít most a sátán. A torony tetején van Jézus. Egy hibás mozdulat, egy eltévesztett lépés és beleszédül a mélységbe. Nem voltál hasonló veszedelmes helyzetben, kedves olvasóm? Előtted az erkölcsi bukásnak mélysége, felletted a komor felhő, melletted a csábító hitegető beszédével? Boldog az az ember, a ki a legveszedelmesebb helyzetben is megőrzi lelki nyugalmát.

A harmadik, a legutolsó csábítás a legerősebb volt. A sátán felvitte Jézust egy nagy magas hegyre és megmutatta neki a világ minden országát és azoknak dicsőségét. És mondá neki: „*Mindezeket neked adom, ha leborulva tisztelendesz engemet.*“

Mily kápráztató kilátás! Egy magas hegyről látni a világ minden dicsőségét, minden fényét, pompáját, gazdagságát és hallani e szót: *Mindezeket neked adom, ha leborulva tisztelsz engem.* Mily erős csábítás ez! Adok az éhezőknek kenyeret, a gyengének hatalmat, az elnyomottak szabadságot, a koldusnak tenger kincset, az alázatosnak dicsőséget. Mindezt neked adom, ha leborulsz előttem. És mondá neki Jézus: „*Eredj el Sátán, mert megvagyon írva, a te Uradat Istenedet imádjad és csak őtet szolgáljad.*“

A legerősebb csábításra Jézus a legszigorubb, a legelső parancscsal felel. Rajtam kívül más Istened ne legyen! Milyen utmutatást ad ezzel? Ha szenvedünk, ha éhezünk, ha nyomoruságot viselünk, vigasztaljon az, van nekünk égy drága kincsünk, a jó Isten. Ezt nem adjuk oda a világ minden dicsőségéért sem. A mikor Istennek szava tiltakozik lelkünkben és lelkiismeretünkben valami ellen, forduljunk el attól s hajoljunk meg Isten előtt. Ha kietlen, pusztá az életünk s ezzel szemben örömet, boldogságot ígér a csábító, ne hajoljunk a rosra. Maradjunk meg miként Jézus, inkább a pusztában. Ott legalább velünk van az Isten. Letérni az erkölcsi jó utjáról, széttépni az erkölcsi világrendet nem szabad. Mert akkor elveszítjük a legfőbb jót, lelkünknyugalmát, elveszítjük az erkölcsi világrend megalapítóját, el az Istent.

Ez a legnagyobb veszteség. Ezt a veszteséget nem pótolná semmi. Nem a világ dicsősége, se annak gyönyörűsége. Maradjunk meg tehát Istennél s minden dolgainkban tartsuk Őt szem előtt.

Király Béla.

A bethaniai Mária.

Írta: Tróznér Lajos

(Folytatás.)

Azonban nemcsak az ezen dolgokban elért siker és eredmény mutatják, hogy a nő természetébe be van oltva a szép iránti szeretet. Finom izlésének, a szép iránti szeretetének van még a művészetén kívül más tere is, a hol folyton munkál és a mely csillogóbban ékesíti őt az aranynál, gyémántnál s ez az édes otthon és a vallás; a legnemesebb és a legszebb munkát itt hajtja végre.

Találkozunk ugyan egyesekkel, kik kivonják magokat ezen szeretet körből s otthonukat inkább feltalálják a multságokon, kiknek a látás és láttatni kívánás vágya nem engedi meg, hogy a szép iránti érzéseket első sorban is a család körében fejtsék ki. A kik többre becsülik szép ruháikat, ékszereiket a római Cornelia ékszerinél. Találunk házat, hol a nő a szép izlését a ruha, szövet, divat megválasztásában fejti ki és a nardusi kenettel csak magát és nem az úr J. Krisztust ékesíti. De a miként egy árnyékból nem lesz még éjszaka és egy felhőből sem zivatar, ugy egy-két ily nő nem fosztja meg a többit ékeségétől. Mert el kell ismerni, hogy ők a civilizáció első apostolai. midőn kisdedeinket beszélni tanítják, ők a balga gyermekkor örökös angyalai, a Jézus igazi tanítványai, midőn imádságát kisdedeikbe bevésik; ők az ifju nemes érzelmének ideáljai, az erős férfiuinak küzdelmeiben és fáradozásaiban gyöngé nő a támaszai. Az ő finom izlésük ülteti és ápolja azon szép virágokat, melyekből az a drága kenet készül, mely

kellemes illatúvá teszi az édes otthont s betölti a szívet a hála magasztos érzelmeivel Isten és Jézus iránt.

Igy ébreszti fel a nő még a legdurvább férfi keblében is a szépség iránti szeretetet, még pedig azon szépség iránti szeretetet, melyet az Úr a benső élet szépségének nevez, mely szellemi, lelki életünknek legillatosabb kerete, a vallásosság.

Mária cselekedete is épp ily szép istentiszteleti cselekvény volt, mert a mily becses és drága volt a kenet, oly őszinte volt a tisztelet az Úr iránt, midőn hajfürteivel törölgette annak lábait. E tényben egyszersmind látjuk a keleti büszke nő megalázkodását, ki a legszolgáibb kötelességet teljesíti, azzal szemben, kít felmagasztalni akart; megalázza magát, hogy felmagasztaltassék.

Az igazi vallásosságnak tehát két jellemvonása van az egyszerű őszinteség és alázatosság. Az egyszerű vallásos szívnek nincs szüksége a művészet remekeire, hogy mesterséges uton felkeltsék az érzelmeiket. Egy egyszerű templom s annak remek szobrai, festményei mindenesetre fejlesztik szép izlésünket; a lágyan zengő zene akkordjai a szív hurjait rezgésbe hozzák de kedvesebb ezeknél az egyszerű lélek őszinte, alázatos imája. Szép és fenséges egy domb szürkült világosságában a műrekek csillogós fénye, az igazi szépség, a szív egyszerűsége, mégis díszesebb ezeknél. Kitarul az értekek előtt a mi szép, feltudja fogni s gyönyörködik benne az emberi szív, de isten magasztos s fenséges titkainak rejtekét, csak a benne bizó őszinte lélek tudja felfogni és átérzeni. Az szép iránti izlés bármely finom és erős legyen, s a művészet remekei bármily hatásosan is működjenek, az örök igazságok után szomjuhozó lelket nem elégítik ki.

A festő fehér vásznán utánozza a természetet, s szellemének munkája csodálattal és örömmel telt el. De nemde esztelennek mondanók, ha ecsetével és a különböző színű festékekkel tökéletesebbet akarna produkálni az ég munkájánál s szebben akarná a rózsza és a liliom színárnyalatait festeni, mint a hogy van. Így azok is, kik művészi templomokat emelnek s azokat szobrokkal s festményekkel díszíteni, tökéletesebb hajlékot akarnak építeni a Krisztus lelkénél, az egyszerű szívnél, a melyben az lakozik. Mindezekből két dolgot vonhatunk le: A vallásosság az emberi természethez tartozik, de a mi természetes nem szükségkép vallásos; a vallás a szép egyik neme, de a mi szép nem egyszersmind vallásos is. Mária cselekedete természetes és egyszerű nyilvánítása volt érzelmeinek. Gondolatai egészen az Urra voltak irányulva s semmi másra nem gondolt. Oh, a szép cselekedet hiába való, ha annak csillogását borus felhő vonja be.

Az egyszerűség, természetesség és alázatosság azon elemek, melyek kedvessé teszik az istentiszteletet. Ha ezek nincsenek meg, az ima, zene szónoklat sem teheti széppé azt.

Ezen egyszerűség, természetesség és alázatosság jellemzi az angol, különösen a skót nép istentiszteletet. Mély lelki megfigyeléssel szól erről Burns, az angoloknak egyik legnagyobb költője, midőn leírja, hogy a skót kunyhó lakói hogyan töltik a szombat estét, miként oly le az egyszerű, de megható istentisztelet:

Mikor aztán vége van a vacsorának,
A jó tüzhely körül mind egy kört formálnak,
A derék vén gazda maga elé teszi
A bibliát, mi rá nagyapjáról szálla;
Tiszteletteljesen sipkáját leveszi,
— Milyen őszbe vegyült minden haja szála! —
S amaz édes hangok, melyek a Sionban
Zengedeztek egykor, zendülnek ujonnan,
Az istent dicsérik! szól és felkelt nyomban.

S a mint belekezdnek egy hangos zsoltárba,
Együgyü, ártatlan szíveik a hárfá;
Annak hurjaitól özönlik az ének,
A „Te benned biztunk eleitől fogva!“
És zeng a dicséret, ég s föld Istenének,
Majd gyermeki hangon, majd pedig harsogva.
Oh! e dalhoz képest, melyet a természet
Plantál szívbe, ajkra: a csodás művészet
Csinált akkordjai mind mind elenyésznek!

Az apa, mint egy pap most a bibliából
Kezd olvasni halkán. Talán Ábrahámról;
Vagy Mózesről olvas, hogy mikép öltött
Háborut nyakába s a népet vezette.

És im! mintha zengne az égnek szózata,
Térdeire borul könyörgve az apa;
És vele a család buzgón imádkozik,
Hogy mig ily estvéket együtt tölthessenek;
Keserü könnyekben ne uszszanak a szemek.
Az örök kegyelem legyen mindig velek.
És mig körben forog az idő kereke:
Ez egyszerű háznak apraja, örege,
Örüljen egymásban, vidám társaságban!

Ezen egyszerű, de megható istentisztelet, a skót nép egyszerű, szegényes házat szebbé, díszesebbé teszi bármely fényes templomnál. A gyermeki bizodalom ezen őszinte hangjával semmiféle zene nem ér fel.

Máriának is ezen őszinte érzése s a köznapiságtól eltérő cselekedete, mondatja a maga kitüntetésére semmit sem adó Jézus Krisztussal: Bizony mondom nektek valahol predikáltatik az egész világon az evangelium, a mit én velem tett, az is hirdettetni fog az ő emlékezetére. Valóban a bethaniai Mária kenete ma sem veszté el kellemes illatát. A kegyes és alázatos Mária neve egy Lorántii Zsuzsánna, egy Bethlen Kata neve alatt a multban is élt és sokszor öntözgeté szíve szépségét, a jóillatu kenetet, Jézus lábaihoz. Számosan vannak ma is, kik habár kisebb körben és zajtalanul, de meghozzák szép szívök áldozatát. Nem csak, de általában elmondhatjuk, hogy ott van minden nő kezében az alabástrom edény, csak be kell szerezni a jóillatu kenetet, mikép Mária beszerezte. Találkoznak ugyan olyanok is, kik istennek ajándékát e szép edényt elvesztették és most már nincs mibe kenetet vegyenek. Oh! jaj az ilyeneknek!

Mert elvesztették lelki szépségüket is. Ha hitetlen férfiival találkozunk, legfennebb szánjuk azt, de a hitetlen, vallástalan nőt a világ megvetése kíséri. Az elzüllött férfi láttára fájdalmat érzünk, de az elzüllött nő látása borzadálylyal tölt el. Mindez onnan van, hogy a nőben, mint a szépség eszményképében finomabb érzést, több lelki szépséget tételezünk és követelünk meg, mint a férfiakban. E benső szépség kiemeli a nőt bármely szegényes, egyszerű körből, maradandóbbá teszi emlékéért Mausoleus sirdombjánál, az évezredek piramisok roppant tömegével, fényesebbé a halandó kezek által emelt diszes templomoknál, az örökké él az emberek szívében.

A te utaidat mutasd meg, Uram, nékem a te ösvényidre taníts meg engemet. Viselj engemet a te igazságodban és taníts engemet; mert te vagy nékem szabadtíó Istenem; téged várlak egész napon!

(Zsolt. k. 25.)

Egyháztársadalmi élet.

Ref. társas estélyek. Bögöz, Óczfalva, Szentlászló (Udvarhelyi egyhm.) igazán buzgó egyházi vezetői ezen évben is folytatják a társas vallásos-estélyek tartását. Eddigi működésükről szóló tudósításunkat a következőkben adjuk: Január 10 én a miklósfalvi leányegyházban gyültek össze a hivek az iskola nagy termében, igen szép számmal. Az estélyt Demes Ferencz lelkész nyitotta meg czéljainkat ismertető beszéddel. Kállai Ferencz óczfalvi paptársunk építő előadást tartott a *bibliáról*. Lajos János bögözi lelkész érdekes, apró vallásos történetet olvasott fel. A vallásos énekszámokat, az iskolás gyermekek részvételével, Sándor Lajos helybeli levita tanító vezette. Bezárta a helyi lelkész. — Január 17 én a kicsiny Abrámfalva leányegyházköztségbe mentünk. A hivek csaknem teljes számban vártak a számadó gondnok házában. (Iskola nincs, más alkalmas helyiség sem volt.) Demes Ferencz beszolgáló lelkész vezette be az estélyt. Utána Lajos János bögözi pap tartott szabad előadást a *hazugságról*. Baksai egy szép elbeszélése nyomán. Kállai Ferencz óczfalvi lelkész az apró történetekből olvasott fel. Felolvastak két szép vallásos költeményt is. Az énekléseket lelkészek vezették. A nép megelégedve, látható hálával távozott s örömmel fogadta a kiosztott vallásos lapokat és iratokat. Január 24-én Bögözbe mentünk. A hivek egyik tanteremben gyültek össze. A helybeli lelkész megnyitója után Demes Ferencz szentlászlói lelkész tartott előadást. Kecskeméti István *fejlődés törvényeiről* irt elmélkedése alapján, mely teljesen lekötötte a hivek figyelmét. Kállai Ferencz lelkész felolvasott e czimén: „Ne ítélj, hogy ne ítéltesél.“ Galler Erzsébet tanítónő meghatározó szavallatot tartott. Veres Ferencz énekvezér az iskolás növendékek egy részével vezette az énekszám-

mokat. Av összejövetelet újra a helybeli pap zárta be. Ajánljuk ezen gyakorlat bevezetését másoknak is. Ezen eljárás ugy a hivek érdeklődése, mint a vezetők munkabeosztása, egyházi és kültársadalmi érintkezés szempontjából, teljesen jónak, üdvösnek bizonyult.

Hirek.

— **Bibliaolvasó kalauz.** 1. Keresztelő János születésének kihirdetése: Luk. 1. 5—25. Jézus születésének kihirdetése: Luk. 1. 26—38. Mária látogatása Erzsébetnél: Luk. 1. 46—50. János születése: Luk. 1. 57—80. Jézus születése: Lukács 2. 1—14. A pásztorok Betlehembe mennek: Luk. 2, 15—20. A napkeleti bölcsek: Máté 2, 1—12. Menekülés Egyiptomból és a betlehemi gyermekgyilkosság: Máté 2, 13—23. A tizenkét éves Jézus a templomban: Luk. 2, 41—52. Keresztelő János: Máté 3, 1—12. Jézus megkeresztelése: Máté 3, 15—17. Jézus megkísértése a pusztában: Máté 4, 1—11. Jézus első tanítványai: János 37—51. A kánai menyegző: Ján. 2, 1—11. Péter halál szata: Luk. 5, 1—11. Bethesda tavi beteg: Ján. 5, 1—9. A naini ifju: Luk. 7, 11—17. Jézus a viharos tengeren: Máté 8, 23—27, Jairus leánya: Máté 9 18—26. Az 5000 ember táplálása: Márk 6, 30—46. A kanaánita asszony; Máté 15, 21—28. A siketnéma: Mark 7, 31—37. A vak: János 9, 1—35. Jézus beteget gyógyít: Máté 15, 39—41.

— **Az igaz beszéd.** Lord Hugh Cecil angol képviselő, a képviselőház egyik ülésén így nyilatkozott: Nagy tévedés lenne azt hinni, hogy az óriási hajóhad és a nagy jövedelem a nemzeti erő és hatalom igazi forrása. Ezek csak a felséges gyümölcsök; a gyökér a vallásos hit, mely erejét a megtörhetetlen isteni felelemből veszi. Nincs fontosabb kérdés, mint a keresztényen oktatás és az igaz vallásosság kérdése, mert az azt foglalja magában: a nemzeti hit, vagy a nemzeti hitehagyás jut-e uralomra? Ha az utóbbi, akkor a végromlás következett el. Ha megtartjuk nemzeti hitünket, bármily veszedelem érjen is, újra felkelhetünk új erővel s munkálhatjuk hazánk nagyságát kiváló eredménnyel. De ha hitünk elpusztul, kikerülhetetlen veszedelemben rohanunk, melyből nincs többé feltámadás. Mi magyarok is jegyezzük meg magunknak.

— **Gyászhir.** Egy kedves ifju asszony halt meg közelebről a marosvásárhelyi áll. kórház szülészeti osztályán: Keresztesi Gyula m.-péterlaki lelkész felesége. Anyaságának lett áldozata. Résztvevő szívvvel kívánunk a gyászbaborult családnak enyhületet és vigasztalást.

— **Méhszurás köszvény és csúz ellen.** Málta szigetén a köszvény és csuzos betegségek ellen évszázadok óta a méhszurást használják. Mihelyt a méh a csuzos vagy köszvényes tagot megszurta, a daganat lelohada után a fájdalmak is állítólag rögtön megszűnnek.

A harmadik korosztályból kilépettek nősülése.

A belügyminiszter a honvédelemügyi miniszterrel egyetértőleg kimondotta, hogy a múlt évi ujonczozás elmaradása folytán, az állítási kötelezettségüknek eleget nem tett, de a harmadik korosztályból 1905. december 31-ikén kilépett hadkötelesek kivételes engedély nélkül nősülhetnek; a tényleges szolgálatban álló póttartalékosok azonban csakis a katonai hatóság engedélyével köthetnek házasságot.

— **A Közhaszn Szövetkezet közgyűlése.** Ezelőtt négy esztendővel alakult meg Kolozsvárt, a mi kicsiny kálvinista bankunk a Közhaszn Szövetkezet, egy pár derék vezető emberünk keademényezésére. Eddigi működése a legszebb reményekre jogosító és áldásos volt egyszermint, mert egyházaink segélyezésére, az egyháztársadalmi élet fejlesztésének támogatására, tetemes összeget használ fel tiszta jövedelméből. E hó 7-én lesz negyedik évi rendes közgyűlése, a melyre az érdekeltek és érdeklődők figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **A székelyföldi népszerítés.** A székelyföldi miniszteri kirendeltség egyre fokozódó erővel folytatja a székelység talpraállításának munkáját. A múlt év folyamán közel 2000 tenyész szarvasmarhát osztott ki kedvezményes áron, ezenkívül 1000 drb tenyész sertést és 5000 drb juhot. Ujabban a baromfityenyésztés és a lótenyészítés föllendítését is tervbe vette a kirendeltség. Jó minőségű gabona vetőmagot 2016 méter-mázsát osztott szét. Gondja volt továbbá a gyümölcs-termelés népszerűsítésére, az erdők jobb kihasználására. E célra közel 5 millió koronát fognak költeni. Már eddig is 40.000 hold legelőerdőt eszközölt ki a kirendeltség, 4000 holdon pedig legelőjavítást végeztetett. Nagy gondot fordít a háziipar fejlesztésére is, tanfolyamot rendez, ujabban pedig 20.000 korona költséggel értékesítő szervezetet létesít. Nagy arányokban folyik végül a hitelügy rendezésének a munkája is.

Hirek az országból.

— **Andrássy a királynál.** A múlt hét legnagyobb eseménye Andrássy Gy. grófnak királyi kihallgatása volt az ország dolgában. Ettől a kihallgatástól sokat vártak s mint fővárosi tudósítónk értesít, Istennek hála, kezd a helyzet világosodni s nemzet és király között a béke nemsokára helyre áll.

— **A király feltételei.** Ő Felségének gróf Andrássy Gyulával közölt feltételei bár nagy titokban tartattak, mégis nagyrésztben kiszivárogtak. Ezek szerint a király csak úgy hajlandó a békére, ha a felségjogok teljesen érintetlenül hagyatnak és ha megfelelő házszabály revízió létesíttetik. Kabinet alakításra pedig csak annak ad meghatalmazást, a ki elfogadhatóan kimutatja, hogy megbízható többség fölött rendelkezik. Végül pedig, hogy a német, olasz s a többi államokkal kötött vámszerződések s az Ausztria és Magyarország között levő vámszövetség 1917-ig fenntartassék.

— **A király üzenete a koalícióbnn.** A vezérlő-bizottság és héten több értekezletet tartott, melyen Andrássy Gyula gróf közölte a király üzenetét s fővárosi tudósítónk arról értesít, hogy az értekezleteken már meg is állapodtak a válasz fölött, melynek át-

adása végett gróf Andrássy a kabinetiroda utján kihallgatásra jelentkezett a királynál. Hír szerint, a király, a koalíció álláspontját a további tárgyalások alapjául alkalmasnak találta.

— **A koalíció válasza a királyhoz.** A válaszirat három főpontra oszlik: a katonai kérdésre, a gazdasági dolgokra és a belügyi kormányzatra, s mintegy kormányzati programját képezi a koalíciónak.

— **Katonai tanácskozás.** Őfelsége a király elnök-lésével katonai tanácskozás volt Bécsben a múlt héten, melyben a trónörökös is részt vett. Több fővárosi lap közlése szerint, azon esetre, ha a béke nem létesül, Őfelsége a trónörökösöt Magyarország katonai főparancsnokává nevezné ki. A tanácskozás, melyen Uexküll budapesti hadtestparancsnok is részt vett, a magyar katonai kérdéssel és behatóan foglalkozott, a mely egyúttal összefüggésben áll a koalíció válasziratában közölt feltételekkel.

Külföldi hírek.

A dán király halála. Keresztély király, Európa legöregebb államfője, akit tréfásan „Európa apósának“ neveztek, e hó 29 én rövid betegség után meghalt. A trónörökös, *Frigyes Keresztélyt* január 30-án proklamálták királynak. Az új király 1843. június 3 án született, tehát most 63-ik évében van. Többször járt Magyarországon és Budapesten is megfordult. Egyik leánya, *Frigyes schauburg-lippei herczeg felesége*, Sopronban lakik, ahol férje katona. Az új királyné *Lujza*, született svéd királyi hercegnő. Az új trónörökös *Keresztély Károly* 35 éves és felesége *Alexandrine mecklenburgi hercegnő*. A trónörökösön kívül még hét gyermeke van: *Hakon* új norvég király, *Lujza schauburg-lippei hercegné*, *Harald herczeg*, *Ingeborg hercegnő*, aki *Károly svéd herczeg neje*, *Thyra hercegnő*, *Gusztáv* és *Dagmar*. A trónörökösnek két gyermeke van: *Frigyes* és *Knud*. Az elhunyt király 88 évet élt és így halálával *Ferencz József király* lett az uralkodók legöregebbje.

Jézus tanítványa.

Elbeszélés. Irta: **Gaal Mózes.**

Vége.

Ugy tetszik, mintha álmodnám.

Szemem elől eltűnnek az apró házak, a kőből való paloták, az akácfa tövében játszó maszatos gyermekek, a selyemruhás asszonyok; nem hallottam az utczák lármáját: hintók robogását, kocsisok káromkodását. Csodálatos tényesség vett körül, melyhez hasonlót még nem láttam, fényesség, mely áthat a sirok kölapján, bevilágít a koporsók éjszakán.

Trónusán ül Jézus Krisztus az örök bíró. Bölcsesség, jóság, igazság az arczán, melyet emberi mértékkel megmérni nem lehet. És hosszú-hosszu, beláthatatlan hosszú sorban járulnak eléje az ítéletet várók.

Ugy rémlik nekem, mintha ismerném őket mind. Tegnap láttam: egyik megszokta, hogy mindenki kalapot emel neki, a másik megszokta, hogy észre se vegyék; egyik ezer meg ezer embernek intézte a sor-

sát, másik egész életét hajlongásban töltötte el; urvoit az, szolgálja ez, annak gondot okozott a napi mulatság kitalálása, ennek gond volt a mindennapi kenyér megszerzése. Most egyformán járulnak az ítélőszék elé, hol nem fogja őket ékes szavu védőügyvéd az örök bíró előtt felmagasztalni. Mindeniknek a homlokára van írva az élete

Az örök bíró nem kérdezi senkitől, hogy mit éreztél, mit cselekedtél, hanem így szól:

— Ezt érezted, ezt cselekedted!

Láttam a nagy-halottat, a mint ott áll az örök bíró előtt, hallom Jézus Krisztus szavát:

— Téged, míg éltél, felmagasztaltak, mert építvén az emberek hiúságára, táplálkozék a hiúságod, jót cselekedtél, mert a milliók közül kiemeltek és tömjénfüsttel kábitottak el. Ha mi jót tettél, ezért megkaptad a földön jutalmadat. Én nem tartozom neked semmivel.

Az örök bíró elfordítja tőle arcát, mely fenséges és végtelenül jó. Az életében felmagasztalt eltűnik, mint a pára, visszahull a semmiségbe, honnan az örök bíró vallomástételre előszólította.

A trónus előtt megjelenik az az ember, a ki némán járt a nagyváros utcáin, észrevette a felhőt az égen, a csenevész akáczfát s a fa tövében az elhagyott gyermeket, a ki bekopogtatott a szegények és inségesek kunyhójába s letette az asztalra az ő adományát s aztán eltűnt.

— Jer közelebb, hivem -- mondá neki az örök bíró és arcza még fényesebb lőn. Jövel hozzám s ülj le a trón számolyára, ott vagy a te helyed. Benned nekem nagy örömem telt. Te sok szenvedőnek letörülte a könnyét s midőn a jobb kezed kenyeret adott az éhezőnek balkezéd arról nem tudott semmit. Te voltál az én igazi tanítványom. Magasztalást nem kerestél, mert cselekedvén a jót, örömed tiszta és nemes vala. Ugy cselekedtél, a miképpen én tanítottam . . .

Igy szólott az örök bíró s a láthatatlan magasból csodálatosan szép ének csendült meg, dicsérő ének mely szárnyára kapja a lelket s felviszi a Mindenhatóhoz, a ki él és tud mindent . . .

Mi pedig, a kik járjuk az élet utját, a kik látunk képráztató fényt és látunk szívetfacsaró nyomorúságot, arra ne nézzünk az irigység érzelmével, erre ne nézzünk szánakozás nélkül.

Az embersokadalomban járunk nyitott szemmel, vegyük észre az égen a felhőt, a fákon a leveleket, az utszélen a virágot és a gyámoltalan gyermeket és a mely napon valamely éhezőnek egy darab kenyeret adtunk s arról a kenyérről nem tud más, csak az, a ki kapta: azon a napon az örök bíró odafenn az égen följegyzí róla:

— Igazi tanítványom.

Használt, de jókarban levő szép csengésű

H A R A N G O T

keres megvételre az uzdiszentpéteri ev. ref. egyházközség.

Ajánlatok tisz. Vályi János lelkész czimére küldendők Uzdiszentpéterre.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fiókintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Jelzálog kölcsönöket nyujt földbirtokra és bérházakra a legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölcsönök**et 300 koronától kezdődőleg a tőketörlesztést és kamatot magában foglaló félévi részletfizetések ellenében 10—65 évig terjedő időre 4½% alap kamattal. Magasabb kamatu előző kölcsönök konvertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban rendszeren 2 hét alatt készpénzben folyósítatik.

Leszámitól 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra.

Folyószámla hitelt nyujt betáblázásra és más biztosítékra.

Vásárol és elad értékpapírokat külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesít tőzsdei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveket bel- és külföldre.

Képviselet a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti általános biztosító társaságot (Assicurazioni Generali) és eszközöl tűz, üveg és jégkár, valamint betőzés elleni, vég e élet- és baleset elleni biztosításokbt a legolcsóbb díjak mellett.

„VASÁRNPAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: Tóthfalusi József ref. lelkész és Paál Gusztáv ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legújabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás díszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 finom fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tenta, itatós papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre.

Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE ≡
MAROS-VÁSÁRHELY SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorsajtóval,
két amerikai gyorsajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.